

CZYTELNIA

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

DAWNIJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

INDEKS TREŚCI

oraz

SPIS AUTORÓW ROCZNIKA XLV (1997)

P330

ROK XLVI

WARSZAWA 1998

NR 3-4

SOMMAIRE

ETUDES ET MATERIAUX

« RUE EN TANT QU'ESPACE SOCIO-CULTUREL DANS LES VILLES DE POLOGNE »

Xe Conférence municipale, sous le patronage d'honneur de M. Marcin Świącicki,
président de la ville de Varsovie, Varsovie, les 4-6 décembre 1997

PREMIÈRE PARTIE: « LES RUES DE VARSOVIE »

Paweł Bujalski, adjoint du président de Varsovie dans la commune Varsovie-Centre – Inauguration de la conférence	219
Tadeusz Rosłanowski – Introduction	220
Henryk Samsonowicz – Rue dans la ville médiévale: voie, lieu d'actions, transmission des informations	221
Teresa Zarębska – Evolution des principes de formation des rues dans les villes de Pologne avant les partages	227
Maria Nietyksza – Rue industrielle à Varsovie au XIX ^e siècle	267
Krzysztof Dumala – Infrastructure des rues à Varsovie au XIX ^e siècle	279
Jadwiga Roguska – Cadres architectoniques des rues de Varsovie dans la seconde moitié du XIX ^e et au début du XX ^e siècle comme expression de leurs fonctions et de leur importance dans la ville	313
Sławomir Gzell – Varsovie du XX ^e siècle – les rues de demain	339
Bożena Wierzbicka – Rue Polna, rue frontalière de Varsovie aux XVIII ^e -XX ^e siècles	363
Agnieszka Janiak-Jasińska – Rue commerçante de Varsovie à la charnière des XIX ^e et XX ^e siècles	373
Elżbieta Mazur – Les rues de quartier, leur importance et leurs fonctions à Varsovie dans l'entre-deux-guerres	383
Krzysztof Dumala – Postface	391

POLEMIQUES ET DISCUSSIONS

Antoni Gąsiorowski – A propos de l'article de Olga Miriam Przybyłowicz	395
Olga Miriam Przybyłowicz – En réponse au Professeur Antoni Gąsiorowski	396
Stanisław Ledóchowski – A propos des ceintures de kontusz polonaises. Remarques se rapportant à l'ouvrage de Jadwiga Chruszczyńska	399

COMPTES RENDUS, NOTES ET CRITIQUES	395
v. sommaire polonais	

CHRONIQUE SCIENTIFIQUE

Dix-septième réunion générale des membres du Centre International d'Etudes sur la Tapisserie Ancienne (CIETA), les 22-25 septembre 1997 – Irena Turnau	451
Chartes de franchises de la loi allemande à Lublin sur le fond de la transformation des villes polonaises aux XIII ^e -XIV ^e siècles. Conférence scientifique, Lublin, les 20-21 juin 1997 – Urszula Sowina	452
Trésors des cloîtres de Cracovie. Collections des bernardines. Exposition au Musée historique de la ville de Cracovie, les 26 septembre-23 novembre 1997 – Olga Miriam Przybyłowicz	458

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

“THE STREET AS CULTURALLY AND SOCIALLY SIGNIFICANT SPACE IN POLISH TOWNS”

The 10th Conference on Towns, organised under the auspices of the President
of Warsaw, Marcin Świącicki, Warsaw, 4–6 December 1997

PART I: “THE STREETS OF WARSAW”

Paweł Bujalski, vice-president of Warsaw – Opening address	219
Tadeusz Rosłanowski – Introduction	220
Henryk Samsonowicz – The street in the mediaeval town: a route, a site of action, a means of communication	221
Teresa Zarębska – The evolution of street-planning principles in Poland before the partitions	227
Maria Nietyksza – Industrial streets in Warsaw in the 19th c.	267
Krzysztof Dumala – The technical infrastructure of streets in the nineteen- -century Warsaw	279
Jadwiga Roguska – The architectural setting of Warsaw streets in the second half of the 19th c. and early 20th c. as an expression of their function and significance	313
Sławomir Gzell – Warsaw in the 20th century – the streets of the future	339
Bożena Wierzbicka – Polna Street – a Warsaw border street in the 18th – 20th c.	363
Agnieszka Janiak-Jasińska – Trade streets in Warsaw at the turn of the 20th c.	373
Elżbieta Mazur – Housing estate lanes – their significance and functions in Warsaw between the world wars	383
Krzysztof Dumala – Afterword	391

POLEMICS AND DISCUSSIONS

Antoni Gąsiorowski – On the article by Olga Miriam Przybyłowicz	395
Olga Miriam Przybyłowicz – In answer to Prof. Antoni Gąsiorowski	396
Stanisław Ledóchowski – About Polish <i>kontusz</i> sashes. Some remarks on Jadwiga Chruszczyńska's work	399

REVIEWS, REPORTS, NOTES (ref. Polish contents)	395
---	-----

CHRONICLE

17th general meeting of the members of the International Centre for Research on Textile Industry (CIETA), 22–25 September 1997 – Irena Turnau	451
“The foundation of Lublin in accordance with the German city law in the context of the reshaping of Polish town in the 13th – 14th c.” – a conference in Lublin, 20–21 June 1997 – Urszula Sowina	452
“The treasures of Cracow monasteries. The collection of the Bernardine nuns.” An exhibition in the Historical Museum in Cracow, 26 September – 23 November 1997 – Olga Miriam Przybyłowicz	458

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

„ULICA JAKO PRZESTRZEŃ SPOŁECZNO-KULTUROWA W MIASTACH POLSKICH”

X KONFERENCJA MIEJSKA POD HONOROWYM PATRONATEM
PANA PREZYDENTA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY, MARCINA ŚWIĘCICKIEGO
WARSZAWA, 4-6 GRUDNIA 1997 ROKU

CZ. I: „WARSZAWSKA ULICA”

Paweł Bujalski, Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy w Gminie Warszawa-Centrum – Otwarcie Konferencji	219
Tadeusz Rosłanowski – Słowo wstępne	220
Henryk Samsonowicz – Ulica w mieście średniowiecznym: szlak, miejsce działań, przekaz informacji	221
Teresa Zarębska – Ewolucja zasad kształtowania ulic w miastach Polski przed-rozbiorowej	227
Maria Nietyksza – Warszawska ulica przemysłowa w XIX wieku	267
Krzysztof Dumala – Infrastruktura techniczna ulic w dziewiętnastowiecznej Warszawie	279
Jadwiga Roguska – Oprawa architektoniczna ulic warszawskich w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku jako wyraz ich funkcji i znaczenia w mieście	313
Sławomir Gzell – Warszawa XX wieku – ulice jutra	339
Bożena Wierzbicka – Polna – warszawska ulica graniczna w XVIII–XX wieku	363
Agnieszka Janiak-Jasińska – Warszawska ulica handlowa na przełomie XIX i XX wieku	373
Elżbieta Mazur – Ulice osiedlowe, ich znaczenie i funkcje w międzywojennej Warszawie	383
Krzysztof Dumala – Posłowie	391

POLEMIKI I DYSKUSJE

Antoni Gąsiorowski – W sprawie artykułu Olgi Miriam Przybyłowicz	395
Olga Miriam Przybyłowicz – Odpowiedź profesorowi Antoniemu Gąsiorowskiemu	396
Stanisław Ledóchowski – O polskich pasach kontuszowych. Uwagi na marginesie pracy Jadwigi Chruszczyńskiej	399

RECENZJE

A. Scheffer, H. Granger-Taylor, Textiles from Masada – Jerzy Maik	409
Kultura średniowiecznego Śląska i Czech, t. 2: Zamek, red. K. Wachowski – Bogusław Czechowicz	411
Zbigniew Pilarczyk, Fortyfikacje na ziemiach koronnych Rzeczypospolitej w XVII wieku – Leszek Kajzer	420
Jerzy Treder, Toponimia powiatu wejherowskiego – Elżbieta Kowalczyk	427

KRONIKA NAUKOWA

- Siedemnaste ogólne zgromadzenie członków Międzynarodowego Ośrodka Badań nad
Dawnym Włókiennictwem (CIETA), 22–25 września 1997 r. – Irena Turnau 451
- „Lokacja Lublina na prawie niemieckim na tle przebudowy miast polskich w XIII–XIV
wieku”, Konferencja naukowa, Lublin 20–21 czerwca 1997 r. – Urszula
Sowina 452
- „Skarby krakowskich klasztorów. Zbiory SS. Bernardynek”. Wystawa w Muzeum
Historycznym m. Krakowa, 26 września – 23 listopada 1997 r. – Olga
Miriam Przybyłowicz 458

